

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
08 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1. γ.
A2. γ.
A3. β.
A4. γ.
A5. α.

ΘΕΜΑ Β

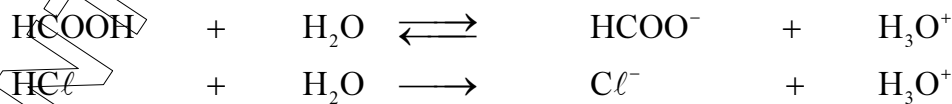
B1. α. Με προσθήκη H_2O το δ/μα αραιώνεται οπότε $c \downarrow$, οπότε

$$\alpha = \sqrt{\frac{K_a}{c}} \Rightarrow \alpha \uparrow \quad (K_a = \text{σταθ.})$$

$$K_a = \frac{x^2}{c} \Rightarrow x = \sqrt{K_a \cdot c} = [\text{H}_3\text{O}^+]. \text{ Αφού } c \downarrow \Rightarrow x \downarrow \text{ άρα } [\text{H}_3\text{O}^+] \downarrow.$$

β. Με προσθήκη αερίου HCl ($v = \text{σταθ.}$) η C του $HCOOH$ παραμένει σταθερή όμως υπάρχει Ε.Κ.Ι.

Η $[\text{H}_3\text{O}^+]$ αυξάνει (κοινό ιόν) ο βαθμός ιοντισμού (α) μειώνεται λόγω επίδρασης κοινού ιόντος.

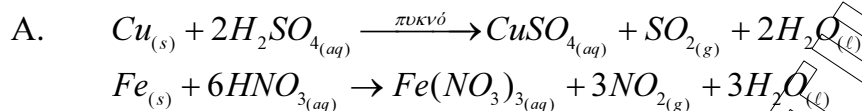
- B2. α.**
${}_8\text{O}$	$1s^2 2s^2 2p^4$
${}_{15}\text{P}^{3-}$	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$
${}_{16}\text{S}$	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^4$
${}_{16}\text{S}^{2-}$	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$

- β.** Το ${}_8\text{O}$ και το ${}_{16}\text{S}$ βρίσκονται στην ίδια ομάδα VI_A οπότε το ${}_{16}\text{S}$ έχει μεγαλύτερη ατομική ακτίνα γιατί είναι πιο κάτω 3^η περίοδος.
Μεταξύ των ${}_{16}\text{S}^{2-}$ και ${}_{16}\text{S}$ το ${}_{16}\text{S}^{2-}$ έχει μεγαλύτερη ατομική ακτίνα γιατί είναι ανιόν.
Μεταξύ ${}_{15}\text{P}^{3-}$ και ${}_{16}\text{S}^{2-}$ τα οποία είναι ισοηλεκτρονιακά το ${}_{15}\text{P}^{3-}$ έχει μεγαλύτερο μέγεθος γιατί έχει μικρότερο πυρηνικό φορτίο.
Άρα ${}_8\text{O} < {}_{16}\text{S} < {}_{16}\text{S}^{2-} < {}_{15}\text{P}^{3-}$.

- B3. α.** Το KCl που είναι ιοντική ένωση διαλύεται καλύτερα στο H_2O που είναι πολικός διαλύτης.
- β.** Το C_6H_{14} είναι μη πολική ουσία οπότε διαλύεται καλύτερα στον CCl_4 που είναι μη πολικός διαλύτης.
- γ.** Η CH_3OH είναι πολική ουσία και κάνει δεσμούς υδρογόνου, διαλύεται καλύτερα στο H_2O (πολικός διαλύτης) όπου επίσης ασκούνται δεσμοί υδρογόνου.
- B4. α)** Η αντίδραση είναι εξώθερμη γιατί αυξάνοντας τη θερμοκρασία μειώνεται η απόδοση
- β)** Παρατηρούμε ότι στην ίδια θερμοκρασία στην πίεση P_2 έχουμε μεγαλύτερη απόδοση α (από το σχήμα) δηλαδή η ισορροπία μετατοπίζεται προς τα δεξιά, δηλαδή στα λιγότερα mol αερίων άρα σε μικρότερους όγκους, άρα μεγαλύτερες πιέσεις, άρα $P_2 > P_1$.

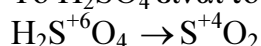
ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

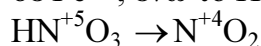

B. Στην πρώτη αντίδραση αναγωγικό σώμα είναι ο Cu που οξειδώνεται από Cu^0 σε Cu^{2+} .

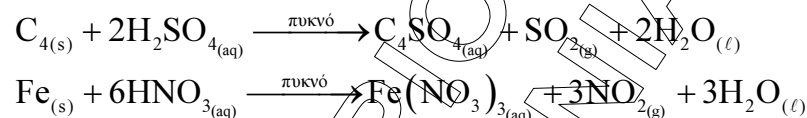
Το H_2SO_4 είναι το οξειδωτικό καθώς το S ανάγεται:

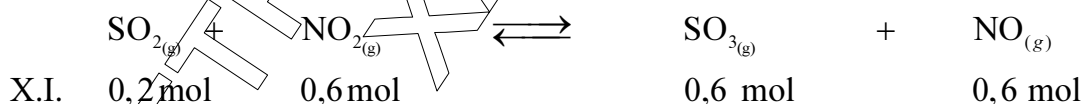
Στην δεύτερη αντίδραση, ο Fe είναι το αναγωγικό καθώς οξειδώνεται από Fe^0 σε Fe^{3+} , ενώ το HNO_3 είναι το οξειδωτικό καθώς το N ανάγεται:

Γ2.

α)

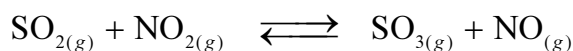

$$K_c = \frac{[SO_3]_{x_2} [NO]_{x_4}}{[SO_2]_{x_3} [NO_2]_{x_1}} \Rightarrow K_c = \frac{0,6 \cdot 0,6}{0,2 \cdot 0,6} = 3, \text{ όπου } V \text{ ο όγκος του δοχείου.}$$

β) Αντιδρών που βρίσκεται στη μικρότερη στοιχειομετρική αναλογία είναι το SO_2 , άρα εάν η αντίδραση ήταν ποσοτική θα παραγότουσαν 0,8 mol SO_3 και 0,8 mol NO , οπότε:

$$\alpha = \frac{\text{παραγόμενα}}{\text{θεωρητικά παραγόμενα}} \Rightarrow \alpha = \frac{6}{8} = 0,75 = 75\%$$

γ.

X.I.	0,2 mol	0,6 mol	0,6 mol	0,6 mol
ΑΡΧ.	(0,2 + 6)	(0,6 + 0,6)	-	-
	0,8 mol	1,2 mol		
Προσθ.	λ mol			
Αντιδρ.παρ.	x	x		

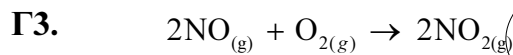
XΙ'.	(0,8 + λ - x)	(1,2 - x)	x	x
XΙ'	(λ - 0,1)	0,3mol	0,9	0,9

Πρέπει $0,8 + \lambda > 1,2$ για να έχω περίσσεια SO_2 οπότε μικρότερη στοιχειομετρική αναλογία, το NO_2 και θεωρητικά θα παράγονταν 1,2 mol SO_3 και 1,2 mol NO .

Θέλω $\alpha = 0,75$ δηλαδή $\alpha = \frac{x}{1,2} \Rightarrow 0,75 = \frac{x}{1,2} \Rightarrow x = 0,9$ δεκτή $0,9 < 1,2$

$$K_c = \frac{\frac{0,9}{x} \cdot \frac{0,9}{x}}{\frac{\lambda - 0,1}{x} \cdot \frac{0,3}{x}} \Rightarrow 3 = \frac{0,9 \cdot 3}{(\lambda - 0,1)} \Rightarrow \lambda - 0,1 = 0,9 \quad \lambda = 1 \text{ mol}$$

άρα προσθέτω $\lambda = 1 \text{ mol SO}_2$.

Έστω ο νόμος ταχύτητας: $u = K[\text{NO}]^x \cdot [\text{O}_2]^y$

Με εφαρμογή των πειραματικών δεδομένων στα τρία πειράματα προκύπτουν:

Πείραμα 1 : $3,2 \cdot 10^{-3} = K(2 \cdot 10^{-2})^x \cdot (5 \cdot 10^{-3})^y$ (1)

Πείραμα 2 : $12,8 \cdot 10^{-3} = K \cdot (4 \cdot 10^{-2})^x \cdot (5 \cdot 10^{-3})^y$ (2)

Πείραμα 3 : $1,6 \cdot 10^{-3} = K(2 \cdot 10^{-2})^x \cdot (2,5 \cdot 10^{-3})^y$ (3)

Διαιρούμε κατά μέλη: $\frac{(1)}{(2)} \Rightarrow \frac{3,2 \cdot 10^{-3}}{12,8 \cdot 10^{-3}} = \frac{K \cdot (2 \cdot 10^{-2})^x \cdot (5 \cdot 10^{-3})^y}{K \cdot (4 \cdot 10^{-2})^x \cdot (5 \cdot 10^{-3})^y} \Rightarrow$

$\Rightarrow \frac{1}{4} = \left(\frac{2}{4}\right)^x \Rightarrow 4 = 2^x \Rightarrow x = 2$

$\frac{(1)}{(3)} \Rightarrow \frac{3,2 \cdot 10^{-3}}{1,6 \cdot 10^{-3}} = \frac{K \cdot (2 \cdot 10^{-2})^x \cdot (5 \cdot 10^{-3})^y}{K \cdot (2 \cdot 10^{-2})^x \cdot (2,5 \cdot 10^{-3})^y} \Rightarrow$

$\Rightarrow 2 = 2^y \Rightarrow y = 1$

α. Νόμος ταχύτητας: $u = K \cdot [\text{NO}]^2 \cdot [\text{O}_2]$

β. Από το 1^ο πείραμα:

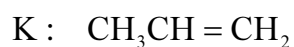
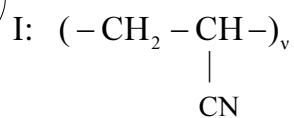
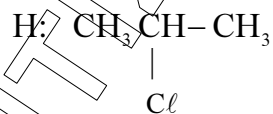
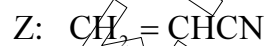
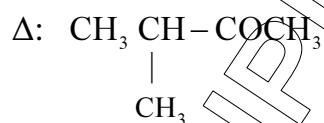
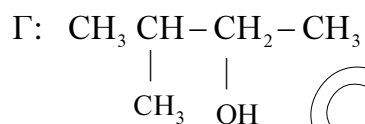
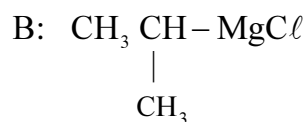
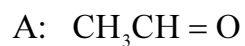
$$3,2 \cdot 10^{-3} = K \cdot (2 \cdot 10^{-2})^2 \cdot (5 \cdot 10^{-3}) \Rightarrow 3,2 \cdot 10^{-3} = K \cdot 4 \cdot 10^{-4} \cdot 5 \cdot 10^{-3} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 3,2 \cdot 10^{-3} = K \cdot 20 \cdot 10^{-7} \Rightarrow K = \frac{3,2 \cdot 10^{-3}}{2 \cdot 10^{-6}} = 1,6 \cdot 10^3 \frac{\text{mol/L} \cdot \text{s}}{\text{mol/L}^3} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow K = 1,6 \cdot 10^3 \frac{\text{L}^2}{\text{mol}^2 \cdot \text{s}} = 1,6 \cdot 10^3 \text{ M}^{-2} \cdot \text{s}^{-1}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Δ2.

Έστω C η συγκέντρωση του διαλύματος HCl (πρότυπο).

Στο ισοδύναμο σημείο έχουν προστεθεί συνολικά $20 + 40 = 60 \text{ mL}$

Άρα $n_{\text{HCl}} = C \cdot V \Rightarrow n_{\text{HCl}} = 0,06C \text{ mol}$

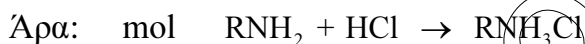

0,06C 0,06C

Άρα $n_{\text{RNH}_2} = 0,06 \cdot C$

I.Σ.   _____   _____   0,06C

Όταν έχουν προστεθεί 20 mL πρότυπου διαλύματος : $n'_{\text{HCl}} = 0,02C \text{ mol}$ και αντιδρά ένα τμήμα της ποσότητας της RNH_2 αφού για να φτάσουμε στο I.Σ. προστίθεται επιπλέον ποσότητα διαλύματος HCl.

Αρχ.   0,06C   0,02C

Αντ./Παρ.   0,02C   0,02C   0,02C

Τελ.   0,04C   -   0,02C

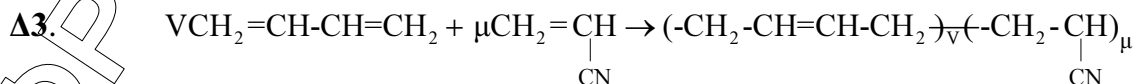
Το διάλυμα που προκύπτει είναι ρυθμιστικό με

$C_\beta = C_{\text{RNH}_2} \Rightarrow C_\beta = 0,04C/V$ (όπου V όγκος διαλύματος)

Και $C_o = C_{\text{RNH}_3^+} = C_{\text{RNH}_3\text{Cl}} \Rightarrow C_o = 0,02C/V$

Αφού ισχύουν οι προσεγγίσεις ισχύει :

$$[\text{OH}^-] = K_b \cdot \frac{C_\beta}{C_o} \Rightarrow 8 \cdot 10^{-4} = K_b \cdot \frac{0,04C/V}{0,02C/V} \Rightarrow 8 \cdot 10^{-4} = K_b \cdot 2 \Rightarrow K_{b_{\text{RNH}_2}} = 4 \cdot 10^{-4}$$

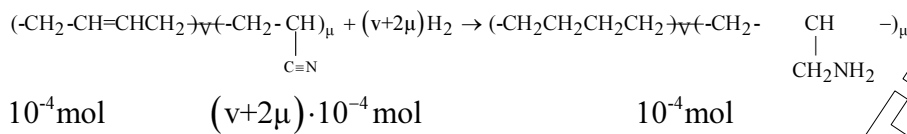

i) $\Pi \cdot V = n \cdot R \cdot T \Rightarrow n = \frac{\Pi \cdot V}{R \cdot T} \Rightarrow n = \frac{0,08 \cdot 0,3}{0,08 \cdot 300} = 10^{-3} \text{ mol}$ συμπολυμερούς.

$$n = \frac{m}{M_r} \Rightarrow M_r = \frac{m}{n} = \frac{53,8}{10^{-3}} \Rightarrow M_{r_{\text{συμπολυμερούς}}} = 53.800$$

$$\text{ii) } n'_{\text{συμπολυμερούς}} = \frac{m}{M_r} = \frac{5,38}{53.800} \Rightarrow n'_{\text{συμπολυμερούς}} = 10^{-4} \text{ mol}$$

Αντίδραση με H_2 :

$$10^{-4} \text{ mol} \quad (v+2\mu) \cdot 10^{-4} \text{ mol} \quad 10^{-4} \text{ mol}$$

Το προϊόν της υδρογόνωσης είναι μια πολυπρωτοταγής αμίνη με (μ) αμινοομάδες : Συμβολισμός $\text{A}(\text{NH}_2)_\mu$

Εξουδετέρωση με HCl (πλήρης)

	$\text{A}(\text{NH}_2)_\mu$	μHCl	$\text{A}(\text{NH}_3\text{Cl})_\mu$
αρχ.	10^{-4} mol	$0,02 \text{ mol}$	
αντιδρ.	10^{-4} mol	$\mu \times 10^{-4} \text{ mol}$	
Παρ.			10^{-4} mol
Τελική	0	$0,02 - \mu \times 10^{-4} \text{ mol}$	10^{-4} mol

$$\text{Άρα: } 0,02 - \mu \times 10^{-4} = 0 \Rightarrow 10^{-4} \mu = 0,02 \Rightarrow \mu = \frac{0,02}{10^{-4}} \Rightarrow \mu = 200$$

$$M_{\text{συμπολυμερούς}} = 54v + 53 \cdot \mu \Rightarrow M_{\text{συμμ.}} = 54v + 53 \cdot (200) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 54v + 10.600 = 53.800 \Rightarrow 54v = 43.200 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow v = \frac{43.200}{54} \Rightarrow \boxed{v = 800}$$

Κατά την υδρογόνωση του συμπολυμερούς καταναλώθηκαν

$$(v+2\mu) \cdot 10^{-4} \text{ mol H}_2 \Rightarrow (800 + 400) \cdot 10^{-4} = 1200 \cdot 10^{-4} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow n_{\text{H}_2} = 0,12 \text{ mol} \Rightarrow \text{άρα } m_{\text{H}_2} = n \cdot M_r = 0,12 \cdot 2 \Rightarrow m_{\text{H}_2} = 0,24 \text{ g}$$